

ПРОБЛЕМНО-ОРІЄНТОВАНЕ НАВЧАННЯ В МЕДИЧНІЙ ТА ФАРМАЦЕВТИЧНІЙ ОСВІТІ

УДК 004:378]:[378.4:61]

РОЛЬ МЕДИЧНОГО ОСВІТНЬОГО ЦЕНТРУ У ВПРОВАДЖЕННІ ІННОВАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ НАВЧАННЯ В ДІЯЛЬНІСТЬ УНІВЕРСИТЕТУ

Рижов О.А., Сичов Р.О., Іванькова Н.А.

Запорізький державний медичний університет

Ключові слова: проблемно-орієнтоване навчання, інноваційні технології навчання, «Медичний Освітній Центр» (МЕС).

Однією з характерних особливостей медицини XXI століття є активне використання сучасних досягнень комп'ютерних технологій для розробки нових, більш ефективних, методів діагностики та лікування. Сьогодні неможливо уявити собі роботу лікаря без широкого використання новітнього діагностичного та лікувального обладнання. Саме тому в даний час актуальною стає розробка концепції навчальних центрів при вищих медичних навчальних закладах, основними завданням яких стане аналіз і концентрація ідей щодо розробки та впровадження інноваційних педагогічних технологій в процес навчання, а також включення й адаптація сучасних розробок на базі інформаційних технологій в медичній галузі до потреб навчального процесу (розробка навчально-методичного супроводження), підготовка та перепідготовка викладачів.

Таким центром в Запорізькому державному медичному університеті може стати «Медичний Освітній Центр» (МЕС), який створено в рамках Проекту № 530519-Tempus-1-2012-1-UK-TEMPUS-JPCR «Створення Міжрегіональної Мережі Національних Центрів Медичної освіти, головним напрямом яких є впровадження проблемно-орієнтованого навчання з використанням віртуальних пацієнтів».

Цілі і завдання ЦЕНТРУ в рамках проекту:

1. Створення і розвиток високоякісної системи медичної освіти шляхом проведення наукових досліджень у галузі освіти, впровадження нових освітніх технологій, методів навчання і оцінки результатів навчання.

2. Розробка інноваційних педагогічних методів навчання (проблемно-орієнтоване навчання, віртуальні пацієнти і т.д.), включаючи безперервну медичну освіту на засадах інформаційно-комунікативних технологій для формування професійної компетентності студентів та інших зацікавлених осіб відповідно стандартам медичної освіти;

3. Підвищення педагогічної кваліфікації та інноваційної компетентності професорсько-викладацькому складу шляхом:

- організації і проведення навчальних семінарів, тренінгів, конференцій, майстер-класів з питань медичної освіти, нових методів викладання і оцінки, у тому числі із запрошенням зарубіжних фахівців;
- надання інформаційної, методичної, консультативної і організаційної допомоги професорсько-викладацькому складу кафедр;

Виходячи з цілей, однією з основних задач ЦЕНТРУ на сьогодні є адаптація навчальних планів, адаптація кейсів та організація навчання студентів в контексті проблемно-орієнтованого навчання. Наступним завданням є розробка віртуальних пацієнтів на базі інформаційних технологій, використання яких дозволить своєчасно (вже на 1-2 курсі) формувати клінічне мислення. Оскільки методи проблемно-орієнтованого навчання орієнтовані на використання інформаційних технологій, в рамках проекту було придбане обладнання для Центру та PBL – класів, а саме: інтерактивні сенсорні дошки, які

використовуються викладачем для активізації дискусій з проблем, що вивчаються та система голосування. Наявність такого обладнання ставить перед Центром наступне завдання – розробка нових методик його застосування в напрямку проблемно-орієнтованого навчання. Треба зазначити, що проблемно-орієнтоване навчання має свою історію, яка бере початок з 60-х років ХХ століття. Проблемне навчання являє собою систему прийомів, які формують цілеспрямовані дії викладача по включенню механізмів мислення та поведінки студентів шляхом створення проблемних ситуацій. Саме тому важливою є своєчасна підготовка викладачів до роботи за системою PBL – це ще одне завдання ЦЕНТРУ.

Проект стартував у жовтні 2012 року та закінчується у жовтні 2015 року. Успішне закінчення проекту дає старт для широкого впровадження ідей проблемно-орієнтованого навчання у вищій медичній освіті, та, зокрема у ЗДМУ. Робота професорсько-викладацького складу в рамках проекту дозволить накопичити важливий досвід щодо розробки, адаптації та впровадження нових підходів у навчання, використання якого треба буде поширювати та вдосконалювати. Таким чином, ЦЕНТР після закінчення проекту може стати навчальним ЦЕНТРОМ інноваційних технологій навчання з виконанням функцій по концентрації, адаптації та впровадженню нових підходів до навчання, включаючи підготовку викладачем.

УДК 378.147.227

ОСОБЛИВОСТІ УЧБОВОЇ ПРОГРАМИ СТУДЕНТІВ МЕДИЧНОГО ФАКУЛЬТЕТУ В УМОВАХ ПРОБЛЕМНО-ОРІЄНТОВАНОГО НАВЧАННЯ

Сичов Р.О., Рижов О.А., Моргунцова С.А.

Запорізький державний медичний університет

Ключові слова: медична освіта, проблемно-орієнтоване навчання, навчальний план.

Останні десятиліття у галузі медичної освіти все більшого розповсюдження набуває методика проблемно-орієнтованого навчання, основною метою якої є не вирішення безпосередньо самої проблеми, а визначення самими студентами питань для вивчення, пошук необхідної інформації, дискусія та відстоювання своїх точок зору. Студенти, які отримали проблему в якості завдання, не тільки усвідомлюють та розуміють для чого вони проводять пошук інформації, але й, що важливіше, вчать застосовувати зібрану інформацію в контексті конкретної клінічної ситуації.

З огляду на те, що проблемно-орієнтоване навчання є одним з перспективних напрямків розвитку медичної освіти, у Запорізькому державному медичному університеті в рамках реалізації проекту № 530519-Tempus-1-2012-1-UK-TEMPUS-JPCR «Створення Міжрегіональної Мережі Національних Центрів Медичної освіти, головним напрямом яких є впровадження проблемно-орієнтованого навчання з використанням віртуальних пацієнтів» здійснюється імплементація вищезазначеної методики в учбовий процес студентів медичного факультету. Для цього був модернізований робочий навчальний план для студентів 2 та 3 курсів медичного факультету, а також переглянутий розклад занять для 2 курсу та 1 семестру 3 курсу навчання для цих студентів.

Було встановлено таку структуру занять на протязі тижня: 6 годин безпосередньо проблемно-орієнтованого навчання (заняття з викладачем-тьютором), 3 години лекцій та 1 година практичних занять з тематики проблеми, що розглядається, однак основний час відведено для самостійної роботи студентів протягом тижня.

Серед особливостей робочого навчального плану з інтегрованим проблемно-орієнтованим навчанням необхідно відзначити скориговане загальне навантаження на студентів 2 та 3 років навчання, перерозподілення деяких базових та соціальних дисциплін між семестрами 2 та 3 років навчання, корекцію навантаження на студентів з окремих